

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-377/17

**Comisia Europeană
împotriva
Republicii Federale Germania**

Hotărârea Curții (Camera a patra) din 4 iulie 2019

„Neîndeplinirea obligațiilor de către un stat membru – Servicii în cadrul pieței interne – Directiva 2006/123/CE – Articolul 15 – Articolul 49 TFUE – Libertatea de stabilire – Onorarii ale arhitecților și ale inginerilor pentru prestațiile de planificare – Tarife minime și maxime”

1. *Libertatea de stabilire – Libera prestare a serviciilor – Servicii în cadrul pieței interne – Directiva 2006/123 – Cerințe care trebuie evaluate – Reglementare națională care instituie un sistem de tarife minime și maxime pentru prestațiile de planificare ale arhitecților și ale inginerilor – Justificare – Sarcina probei care revine statului membru – Întindere (Directiva 2006/123 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 15)*

(a se vedea punctele 64, 65 și 85)

2. *Libertatea de stabilire – Libera prestare a serviciilor – Servicii în cadrul pieței interne – Directiva 2006/123 – Cerințe care trebuie evaluate – Reglementare națională care instituie un sistem de tarife minime și maxime pentru prestațiile de planificare ale arhitecților și ale inginerilor – Inadmisibilitate – Justificare – Asigurarea calității prestațiilor și protecția consumatorilor – Încălcarea principiului proporționalității [Directiva 2006/123 a Parlamentului European și a Consiliului, art. 15 alin. (2) lit. (g) și alin. (3)]*

(a se vedea punctele 66-71, 76-82, 88, 89 și 92-95 și dispozitiv 1)

Rezumat

În Hotărârea Comisia/Germania (C-377/17), pronunțată la 4 iulie 2019, Curtea a statuat că Republica Federală Germania nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul Directivei 2006/123¹ prin menținerea unor tarife obligatorii pentru prestațiile de planificare ale arhitecților și ale inginerilor.

Curtea a fost chemată să examineze o reglementare germană care instituie un sistem de tarife minime și maxime pentru prestațiile arhitecților și ale inginerilor. Potrivit Republicii Federale

¹ Directiva 2006/123/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne (JO 2006, L 376, p. 36).

Germania, tarifele minime vizau, printre altele, să atingă un obiectiv de calitate a prestațiilor de planificare și de protecție a consumatorilor, în timp ce tarifele maxime vizau să asigure protecția consumatorilor garantând o transparență a onorariilor și împiedicând tarife excesive.

Potrivit Curții, tarifele în cauză intră în domeniul de aplicare al dispoziției Directivei 2006/123 care obligă statele membre să examineze dacă sistemul lor juridic prevede cerințe care condiționează exercitarea unei activități de respectarea de către prestator a unor tarife minime și/sau maxime². Pentru a fi conforme cu obiectivele acestei directive, astfel de cerințe trebuie să fie nediscriminatorii, necesare și proporționale pentru realizarea unui motiv imperativ de interes general³.

Întrucât obiectivele invocate de Republica Federală Germania sunt recunoscute de jurisprudența Curții ca motive imperative de interes general, Curtea a efectuat o analiză a aptitudinii și a proporționalității sistemului tarifar german.

În primul rând, în ceea ce privește tarifele minime, Curtea a constatat mai întâi, în lumina Hotărârii din 5 decembrie 2006, Cipolla și alții (C-94/04 și C-202/04), că existența unor tarife minime pentru prestațiile de planificare este, în principiu, aptă, având în vedere caracteristicile pieței germane, să contribuie la garantarea unui nivel ridicat al calității acestor prestații. Astfel, având în vedere, pe de o parte, numărul foarte ridicat de operatori care intervin pe piața prestațiilor de planificare și, pe de altă parte, asimetria puternică de informare între prestatorii de planificare și consumatori ce caracterizează această piață, poate exista un risc ca acești prestatori să se angajeze într-o concurență care s-ar putea concretiza în oferirea de servicii la preț redus sau chiar în eliminarea operatorilor care oferă prestații de calitate prin intermediul unei selecții adverse. În acest context, impunerea unor tarife minime poate fi de natură să contribuie la limitarea acestui risc, împiedicând faptul ca prestațiile să fie oferite la prețuri insuficiente pentru a asigura, pe termen lung, calitatea acestora.

Cu toate acestea, Curtea a statuat în continuare că tarifele minime nu sunt de natură să garanteze realizarea obiectivelor urmărite. Potrivit Curții, împrejurarea că prestațiile de planificare nu sunt rezervate anumitor profesii supuse unei supravegheri obligatorii în temeiul legislației profesionale sau de către camerele de meserii reflectă o incoerență în reglementarea germană în raport cu obiectivul de menținere a unui nivel ridicat al calității. Astfel, tarife minime nu pot fi de natură să atingă un asemenea obiectiv în cazul în care efectuarea prestațiilor care fac obiectul acestora nu este ea însăși însoțită de garanții minime care permit să se asigure calitatea prestațiilor respective.

În al doilea rând, în ceea ce privește tarifele maxime, Curtea a arătat că, deși astfel de tarife sunt de natură să contribuie la protecția consumatorilor, Republica Federală Germania nu a demonstrat motivele pentru care faptul de a pune la dispoziția clienților o orientare în materie de prețuri pentru diferitele categorii de prestații, ca măsură mai puțin restrictivă, nu ar fi suficientă pentru a atinge în mod adecvat obiectivul menționat. Rezultă că cerința care constă în stabilirea unor tarife maxime nu poate fi considerată proporțională cu acest obiectiv.

² Articolul 15 alineatul (2) litera (g) din Directiva 2006/123.

³ Articolul 15 alineatul (3) din Directiva 2006/123.